

Дем'янчук М. А.
д. е. н., професор, професор кафедри обліку і фінансів

Койфман А. А.
*здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ЕЛЕКТРОННЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ТА ВИКЛИКИ

Цифровізація податкового адміністрування відіграє вирішальну роль у забезпеченні безперервних податкових

надходжень. Електронне адміністрування податків є важливим інституційним елементом фінансової системи держави, зокрема у період повномасштабного вторгнення РФ, коли надзвичайно актуальним є забезпечення стабільних та безперебійних надходжень до бюджету. В умовах трансформації податкового середовища цифрові інструменти виступають не лише технологічною інновацією, а й ефективним механізмом посилення податкової дисципліни, підвищення прозорості фінансових потоків і боротьби з корупційними ризиками. Завдяки електронному адмініструванню суттєво може бути знижено рівень бюрократизації процедур, оптимізовано документообіг, спрощено податкову звітність і скорочено витрати часу як для платників податків, так і для контролюючих органів [1].

Актуальність цифровізації податкового адміністрування зумовлена потребою в підвищенні ефективності державного фінансового управління, адаптації до сучасних викликів і посиленням взаємодії між податковими органами та платниками. Основною метою дослідження є виявлення інноваційних рішень та викликів електронного адміністрування податків в Україні в умовах війни.

У світовій практиці електронні сервіси стали ключовим інструментом для забезпечення прозорості та оперативності фіскальних процесів. Так, за даними OECD, понад 95 % компаній у провідних країнах вже подають звітність в електронному форматі [2]. В Україні понад 1,6 млн користувачів приватної частини та 3,7 млн суб'єктів господарювання скористались цифровими сервісами ДПС у 2024 році, що свідчить про високу динаміку впровадження сучасних інструментів адміністрування податків [3]. Його вдосконалення має передбачати зміцнення технічної інфраструктури, розширення функціоналу сервісів, захист персональних даних і впровадження сучасних технологій.

Станом на 2025 рік у межах цифровізації системи податкового адміністрування в Україні впроваджено низку ключових електронних сервісів, що істотно підвищують ефективність взаємодії між платниками податків та контролюючими органами (табл. 1).

Електронне адміністрування податків в умовах війни представляє собою складний комплекс викликів та можливостей для української економіки. Цифровізація податкових процесів сприяє підвищенню прозорості, ефективності збору податків та зменшенню корупційних ризиків, що особливо важливо в умовах воєнного стану.

Таблиця 1

Ключові електронні сервіси системи податкового адміністрування в Україні

№	Назва сервісу	Рік запуску	Опис функціональності	Особливості
1	2	3	4	5
1	Електронний кабінет платника податків	2013	Подання звітності, направлення запитів, реєстрація накладних, перегляд розрахунків з бюджетом	Має загальнодоступну та приватну частину
2	Єдине вікно подання електронної звітності	2017	Централізоване подання звітності до ДПС, ПФУ, Держстату тощо. Підпис документів КЕП, шифрування	Забезпечує уніфіковану звітність для різних органів
3	Реєстри платників податків	1996	Інформація про статус платників ПДВ, єдиного податку, групу оподаткування, історію реєстрації	Доступ через Електронний кабінет або портал Дія
4	Дізнайся більше про свого бізнес-партнера	2020	Перевірка контрагентів за ЄДРПОУ або ІПН: податковий борг, статус ПДВ-платника	Доступний на порталі ДПС
5	Акредитований центр сертифікації ключів	2010	Безкоштовна видача КЕП. За 5 місяців 2025 р. видано 472,6 тис сертифікатів для 162,7 тис платників	Підтримка електронної взаємодії
6	Мобільний додаток «Моя податкова»	2023	Онлайн-сервіси: подання декларацій, перегляд об'єктів, повідомлення, контроль розрахунків з бюджетом	Частина функцій без ідентифікації, інші – з КЕП

1	2	3	4	5
7	InfoTAX	2020	Доступ через Telegram / Viber. Інформування про стан розрахунків, облікові дані, строки звітності та сплати, повідомлення ДПС тощо	Підтримує дистанційну комунікацію з платниками податків

Джерело: систематизовано автором на основі даних [4]

Інноваційні рішення в галузі електронного оподаткування, такі як автоматизація процесів ПДВ та створення цифрових платформ взаємодії, дозволяють державі забезпечувати фінансові ресурси для потреб оборони при одночасній підтримці бізнесу. Разом із тим, електронне адміністрування стикається з низкою викликів, зумовлених зростаючими ризиками в кіберпросторі. Особливої актуальності набуває загроза кібератак, які можуть призвести до втрати або компрометації чутливих даних платників податків, порушення цілісності фінансової інформації, а також створити передумови для шахрайства. У разі збоїв у роботі електронних систем може мати місце зниження рівня податкових надходжень, що підтверджує високий ступінь залежності бюджетного процесу від технічної стабільності цифрових рішень. У зв'язку з цим питання кібербезпеки постає як критично важливий фактор безперебійного функціонування податкової інфраструктури [5].

Технічні виклики також пов'язані з нестабільною інфраструктурою в регіонах, що постраждали від бойових дій. Обмежений доступ до Інтернету, перебої в електропостачанні та фізичне знищення технічних засобів ускладнюють своєчасне подання звітності через такі сервіси, як «Єдине вікно» чи Електронний кабінет. Організаційні виклики включають перевантаження податкових органів через масові запити на зміну статусу платників (наприклад, перехід на єдиний податок чи анулювання ПДВ), а також затримки в оновленні даних у реєстрах через переміщення бізнесів або втрату документів [6].

Цифровізація податкової взаємодії позитивно впливає також на обліково-аналітичну систему підприємств. Значне

зменшення обсягів паперової документації, автоматизація розрахунків та доступність актуальної інформації в режимі реального часу створюють передумови для більш якісного фінансового менеджменту [7]. Платники отримують можливість оперативного моніторингу стану податкових зобов'язань, перевірки статусу податкового резидентства, контролю за нарахуваннями та наявністю штрафних санкцій. Це, у свою чергу, спрощує як ведення бухгалтерського обліку, так і процедури зовнішнього аудиту, зокрема шляхом використання даних з електронного кабінету платника податків як достовірного джерела первинної інформації. В умовах посилення фіскального навантаження внаслідок воєнного стану ефективність електронного адміністрування податків відіграє ключову роль у підтриманні економічної стабільності, прозорості бюджетних потоків і забезпеченні довіри між державою та бізнесом. Подальший розвиток електронного адміністрування податків повинен враховувати специфічні потреби воєнного часу, забезпечуючи баланс між фіскальними цілями держави та підтримкою економічної активності підприємств.

Список використаної літератури

1. Замасло О. Т., Зарівна А. В. Система електронного адміністрування податків в Україні в умовах глобальної цифровізації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 4. С. 244–252. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-4_0-pages-244_252.pdf (дата звернення 13.06.2025).
2. Digital transformation journeys. Tax Administration 2023. OECD. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/900b6382-en> (дата звернення: 13.06.2025).
3. Презентація публічного звіту ДПС за 2024 рік. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/888084.html> (дата звернення: 13.06.2025).
5. Державна податкова служба України Е-сервіси. URL: <https://tax.gov.ua/> (дата звернення: 06.06.2025).
6. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. URL: <https://cert.gov.ua> (дата звернення: 13.06.2025).
7. Ковалів О. М. Електронне адміністрування податків в умовах воєнного стану. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83). С. 78–84. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/83/1188.pdf> (дата звернення: 13.06.2025).

8. Пелех У., Тенюх З. Вплив цифровізації на облік та звітність підприємства: переваги, виклики та стратегії впровадження. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. С. 137–145. URL: <https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/137/145> (дата звернення: 13.06.2025).